

"המעט שאנו, החיים, יכולים לגמול לחברינו המתים -
הוא הזיכרון ההולך אחריהם ואיתנו"
יצחק רבין

יוחנן-הנס שטראוס

Hans Josef Straus

7.5.1948 - 30.3.1925

ה' ניסן תרפ"ה - כ"ח ניסן תש"ח

✓

תומכת חקר: מלכה קרון, 2025

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

ארגון המתנדבים 'לתת פנים לנופלים', עוסק בהנצחה של חללי מערכות ישראל אשר נפלו טרם קום המדינה ובמלחמת השחרור.

מתנדבי הארגון עוסקים בקידום תוכניות ופעולות הנצחה שונות. עיקר תשומת הלב מופנה להשלמת פרטי חייהם של "לוחמים עלומים", אשר מצבותיהם חסרות מידע וקורותיהם ותמונותיהם, באתר יזכור של משרד הביטחון, חסרים. רובם של אותם לוחמים הינם ילידי אירופה, חלקם 'נצר אחרון' למשפחתם, שרידי וניצולי שואה או חיילים שעלו בגפם מארצות ערב. לחלקם אין קבר או מצבה לפקוד וסיפור חייהם הוא היחיד שמנציח זכרם.

לצד חללי מערכות ישראל, קיים הארגון פרויקט מיוחד בשיתוף עם המוסד לביטוח לאומי, לקידום הנצחה של נפגעי פעולות איבה, אשר נרצחו בפרעות תר"פ-תרפ"א. במהלך המיזם השלים הארגון את סיפור חייהם החסר ותמונות הנופלים. לצורך השלמת סיפור חיים חסר, נוברים החוקרים, בארכיונים בארץ ובחו"ל, מנסים לאתר בני משפחה וצאצאים של חבריהם ולדלות כל קצה חוט ומידע שיכול להוביל להשלמת סיפור חייהם ובעיקר תמונת פניהם.

המסמך הזה, הינו סך המסמכים שנמצאו אודות החייל/ת ואשר אפשרו למעשה, השלמת קורותיו/ה.

יוחנן-הנס שטראוס

מקור: אתר יזכור - יוחנן-הנס שטראוס

EN אודות היכל הזיכרון יום הזיכרון דרכי הנצחה ומפעלי זיכרון בתי עלמין ואנדרטאות סיפורי חיים ומורשת החללים יזכור

מדינת ישראל משרד הביטחון אף שוטפות, רבנות ומועצה הלאומית

טוראי | חטיבת גולני

יוחנן-הנס שטראוס
בן אירמה ואלברט

נפל ביום כ"ח בניסן תש"ח | 7.5.1948
בן 23 בנופלו

להדלקת נר לזכרו

- הקדשות
- הנצחתו באתרי זיכרון
- מקום מנוחתו
- סיפור חייו

תווית נר זיכרון להדפסה

סיפור חייו

בן אירמה ואלברט, נולד בשנת 1925 בעיר מנהיים, גרמניה. סיים בית-ספר יסודי והיה מאחרוני הילדים הניצולים שבאו לארץ במסגרת עליית-הנוער בשנת 1939. הוריו נשארו בגולה ונספו שם. שנתיים למד בכפר שמריהו תוך כדי עבודה בנגריה המקומית. אחר-כך עבר

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

צילום הקבר, ציון מקום

יוחנן-הנס שטראוס נפל, ביום כ"ח ניסן תש"ח (7.5.1948).
גופתו נמצאה למחרת יום נפילתו מאחורי סלע, והוא נקבר בכפר תבור.
ביום ז' בתמוז תש"י (22.6.1950) הועבר למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בנחלת יצחק.

המצבה על קברו של יוחנן-הנס שטראוס בבית הקברות הצבאי בנחלת יצחק <https://gravez.me/>

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

ילדות: הוריו של יוחנן-הנס שטראוס

אביו של יוחנן-הנס – **אלברט שטראוס** נולד לאביו אברהם ולאמו אמה, בשנת 1885, באינגלהיים אם ריין (Ingelheim am Rhein), עיר השוכנת בגדה המערבית של הריין במדינת ריינלנד-פפאלץ בגרמניה. אמו - **אירמה אופנהיימר** נולדה לאביה הרמן-צבי אופנהיימר ולאמה מטילדה מצגר, ב- 20.5.1901 בעיר מנהיים בגרמניה. לאחר נישואיהם התגוררו ברחוב C-8-15 בעיר מנהיים בגרמניה (במנהיים אין שמות לרחובות אלא אותיות ומספרים בלבד). אביו עסק במסחר. **יוחנן-הנס** נולד ב- 30.3.1925, הוא היה בן יחיד להוריו וגדל במנהיים עד גיל 14.

העיר מנהיים

ב-1925, הקהילה היהודית במנהיים כללה 6972 תושבים והייתה לקהילה הגדולה ביותר במחוז באדן. מתחילת המאה ה-19, לקהילה היהודית היה מעמד שווה לצד הקהילות הנוצריות בתנופת וקידום העיר. שמות יהודים נקשרו לחברות תעשייתיות מובילות, מוסדות תרבותיים וחברתיים ויהודים היו בעלי תפקידים בגופים פוליטיים החל מעיריית מנהיים ועד הפרלמנט הגרמני. האווירה במנהיים לרוב לא הייתה אנטישמית בשל המבנה החברתי של העיר (רוב האוכלוסייה השתייכה למעמד הפועלים).

בית משפחת אופנהיימר (הרמן) מצגר (מטילדה), במנהיים.
כאן גרו האחים: לוציאן, וילי, קארל, אלפרד והאחות אירמה (אמו של יוחנן-הנס) עם הוריהם.
בקומה העליונה היו המגורים. בקומה התחתונה החנות לממכר תנורי גז לבישול.
מקור: רונית אופנהיימר.

[העיר מנהיים – וויקיפדיה](#)

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

ילדות: מפקד תושבים בגרמניה 17 במאי 1939

מקור: באד ארולסן

מופיע

• אלברט (ישראל) שטראוס

תל 1.9.1885, Pfalz, Göllheim

4 הסבים משני הצדדים יהודים

• אירמה (שרה) שטראוס לבית Oppenheimer.

תל 20.5.1901, Mannheim

4 הסבים משני הצדדים יהודים

• הנס שטראוס

תל 30.3.1925, כנ"ל

Thaus

Erläuterungen auf der Vorderseite beachten!

Vor Ausfüllung die ganze Ergänzungskarte durchlesen!

Rfde. Nr.	Vorname	Familienname bei Frauen auch Mädchennamen	Geburtsort, Geburts- monat, Geburtsjahr	Geburtsort und -kreis (siehe Erläuterung III)	War oder ist einer der vier Großeltern der Rasse nach Volljude? (Ja oder nein) (siehe Erläuterung IV)				Haben Sie ein hochschul- oder hochschulstudium abgeschlossen? (Ja oder nein)	Wenn ja, an welcher Hochschule oder Institution oder zur welchem Prüfungsausschuss haben Sie Staat- oder Abhörsprüfungen abgelegt? (siehe Erläuterung V)
					Großvater väterlicherseits	Großmutter mütterlicherseits	Großvater	Großmutter		
A. Sämtliche Anwesende										
1	Albat Thaus	Thaus	1. 9. 1885	Göllheim (Pfalz)	ja	ja	ja	ja	nein	
2	Hans Thaus	Thaus	20. 5. 1901	Mannheim	ja	ja	ja	ja	nein	
3	Hans Thaus	Thaus	30. 3. 1925		ja	ja	ja	ja	nein	

1	Albat Thaus	Thaus	1. 9. 1885	Göllheim (Pfalz)	ja	ja	ja	ja	nein	
2	Hans Thaus	Thaus	20. 5. 1901	Mannheim	ja	ja	ja	ja	nein	
3	Hans Thaus	Thaus	30. 3. 1925		ja	ja	ja	ja	nein	

Bestätigung: Daß die Angaben vollständig und nach bestem Wissen gemacht worden sind, bezeugt:

Hier bitte Ihre Unterschrift:

Albat Thaus
13. 7. 81

Stafel Nr.:

מס	ה ש מ ס ה	ה ש מ	גיל	סוג	הקבוצים בא"י וכחבתם	ה ע ר ו ת
99	פלטימן	חגית	15	5/ב		
100	פרידמן	לילי	16	5/ב		
101	פריד	פריץ	15	5/ב		
102	פלזיש	פלזיש	14	5/ב		
103	קרוגמלר	ירנה	15	5/ב		
104	קרלל	וסריץ	15	5/ב		
105	קפל	יהונה	14	5/ב		
106	קלוננבר	רזה	14	5/ב		
107	קורם	דיריד	54	1/א		
108		מרטה	41			
109	קרוננברג	קורט	15	5/ב		
110	קרוננברג	פריץ	15	5/ב		
111	קרוננברג	אדי	26	5/ג	182497	
112		מרטה	25	2/ג		
113	קרוננברג	ירנה	15	5/ב		
114	ראם	קורט	15	5/ב		
115	רייך	חניץ	15	5/ב		
116	רייך	חלמה	15	5/ב		
117	רוזנמל	ירינה	7	5/ב		
118	רוזנמל	לואיס	13	5/ב		
119	שיטל	משה	40	1/א		
120	"	חנה	42	"		
121	"	רזה	8	"		
122	שקלר	אלפרד	48	1/א		
123		גרטרוד	43			
124	שויער	אמה	68	ד		
125	שטרן	אנה	53	ד		
126	"	סטר	8	ד		
127	שמץ	יוסף	45	1/א		
128	"	ירושלם	38	"		
129	"	יהודית	6	"		
130	שטיבל	מזריץ	63	1/א		
131	"	אירנסט	65	"		
132	טיק	אנה	40	1/א		
133	"	מלכינה	53	"		
134	"	מנר	8	"		
135	שמרנס	אברהם	12	5/ב		
136	שמרנס	מרס	14	5/ב		
137	שמרנס	אריין	16	5/ב		
138	שמרנס	הרברט	15	5/ב		
139	שמרנס	מרטין	18	5/ב		
140	שמרנס	אנה	17	5/ב		
141	שניץ	פאול	14	5/ב		
142	שמקלסר	רזה	13	5/ב		
143	שטיינגר	אקטריה	15	5/ב		
1	ניצניץ	טרידה	29	2/ד		
1	נקלרז	אסתר	48			
2	נדלר	דוד	38			

העלייה ארצה

במסגרת עליית הנוער

לאחר שסיים בית-ספר יסודי במנהיים, הצטרף יוחנן-הנס אל קבוצת נערים ונערות שעלו ארצה במסגרת עליית הנוער. זו הייתה אחת הקבוצות האחרונות שהצליחו להימלט מאדמת גרמניה. ב-5 בדצמבר 1939, בהיותו בן 14, הגיע יוחנן-הנס שטראוס לחוף תל-אביב על האניה גליל.

עליית הנוער

מפעל הצלה וחינוך של נוער וילדים מגרמניה, ולאחר מכן גם מארצות אחרות, אותו הובילה רחה פריאר, מתוך הבנתה כי חשוב להציל נערים מגורל מר הצפוי להם על ידי הבאתם ארצה, והכשרתם לעבודה מקצועית חקלאית במסגרת ההתיישבות העובדת, בעיקר בקיבוצים.

אחרי עליית הנאצים לשלטון בגרמניה הוקמה במסגרת הסוכנות היהודית בירושלים 'לשכה לעליית הנוער'. בראש הלשכה הועמדה הנרייטה סולד, מייסדת ארגון 'הדסה' בארצות-הברית. הארגון נשא בעיקר העול הכספי של מפעל עליית הנוער.

מקור: ויקיפדיה: עליית הנוער

גירוש הוריו של יוחנן-הנס שטראוס אל מחנה גירס (Gurs)

הוריו של יוחנן-הנס שטראוס גורשו מעירם, מנהיים, למחנה גירס (Gurs) באוקטובר 1940.

גירוש יהודים מגרמניה למחנה גירס – 1940 – מוזיאון השואה וושינגטון ארה"ב

אסירות במחנה גירס 1941 – מוזיאון השואה וושינגטון ארה"ב

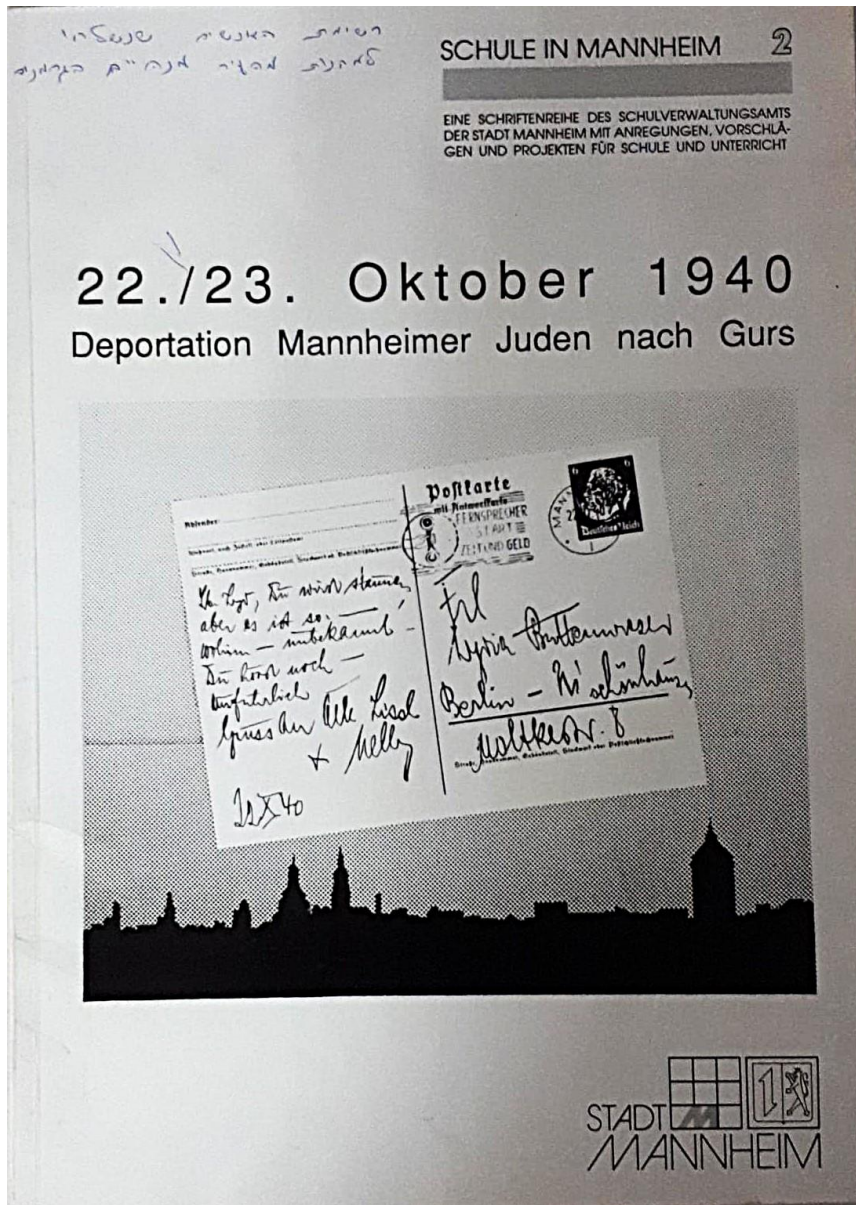
מחנה המעצר גירס מלחמת העולם השנייה

במהלך מלחמת העולם השנייה, באוקטובר 1940, גורשו למעלה מ-6,500 יהודים: בעיקר נשים אולם גם גברים ילדים וקשישים, מחבל באדן (שבו נמצאת גם העיר מנהיים), חבל הסאר, והפפלאץ שבגרמניה, למחנה גירס (Gurs) שבדרום-מערב צרפת. הגירוש בוצע במהלך חג הסוכות, ללא הכנה מוקדמת. היהודים רוכזו ברכבת, הובלו במסע של כארבעה ימים, ובסיומו נמסרו לשלטונות ממשלת וישי בצרפת. המחנה היה צפוף מאד, תנאי הסניטציה קשים, וכ- 25% מן המגורשים לא נותרו בחיים, זאת למרות שארגוני סיוע יהודיים ניסו לעזור לאסירים באספקת מזון, טיפול רפואי, ולפעמים בהברחת ילדים. עם תחילת גירוש יהודי צרפת, בשנת 1942, נשלחו רבים מאסירי גירס דרך מחנה דרנסי ליד פריז, למחנות ההשמדה אושוויץ וסוביבור. כ- 2,600 לפחות נרצחו באושוויץ.

ויקיפדיה: מחנה המעצר גירס (Gurs) בצרפת

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זְכוֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

גירוש הוריו של יוחנן-הנס שטראוס אל מחנה גירס (Gurs)

ב-22 וב-23 באוקטובר, 1940, ביצעו הנאצים גירוש של כל יהודי מנהיים, יחד עם יהודים מבאדן והסארפאלץ, אל מחנה גירס (Gurs) בדרום-מערב צרפת. במהלך יומיים אלה הוצאו מבתיים יותר מ-6,500 יהודים באזור, ביניהם יהודי מנהיים, והועלו לרכבות שנסעו לגירס. גירוש זה מכונה לעיתים "אוקטובר 1940" או "אקציית וגנר-בירקל".

מחלקת החינוך של עיריית מנהיים הוציאה בשנת 1999 ספר שנקרא:

22-23 באוקטובר 1940. גירוש יהודי מנהיים לגירס

22./23. Oktober 1940. Deportation Mannheimer Juden nach Gurs

בספר מופיעים שמותיהם של כל היהודים שגורשו ממנהיים למחנה Gurs, ביניהם גם אירמה ואלברט שטראוס, הוריו של יוחנן-הנס שטראוס.

Das Bundesarchiv **Memorial Book**
Victims of the Persecution of Jews under the National Socialist Tyranny in Germany 1933 - 1945

Search in memorial book / Memorial book entry

Straus, Irma

name at birth Oppenheimer
born on the 20th May 1901
in Mannheim/Baden

residing in Mannheim

DEPORTATION from Baden - Pfalz - Saarland
22nd October 1940, Gurs, Internierungslager
08th August 1942, Drancy, Sammellager

PLACE OF DEATH 12th August 1942, Auschwitz, Konzentrations- und Vernichtungslager
Auschwitz, Vernichtungslager
für tot erklärt

Das Bundesarchiv **Memorial Book**
Victims of the Persecution of Jews under the National Socialist Tyranny in Germany 1933 - 1945

Search in memorial book / Memorial book entry

Straus, Albert

born on the 01st September 1885
in Göltheim/Kirchheimbolanden/Bayern (Pfalz)

residing in Mannheim

DEPORTATION from Baden - Pfalz - Saarland
22nd October 1940, Gurs, Internierungslager
Drancy, Sammellager
12th August 1942, Auschwitz, Konzentrations- und Vernichtungslager

כריכת הספר: 22-23 באוקטובר 1940: גירוש יהודי מנהיים לגירס. נמצא בידי משפחת אופנהיימר

מתוך האתר: [Memorial book](#) - רישום שמותיהם של אלברט ואירמה כמי שגורשו למחנה Gurs

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנו עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מות הוריו של יוחנן-הנס שטראוס באשוויץ

הוריו של יוחנן-הנס שטראוס, אלברט שטראוס ואירמה שטראוס לבית אופנהיימר, נשלחו למחנה אושוויץ בפולין, שם ניספו שניהם, בשנת 1942.

דפי העד שמילא הדוד של יוחנן, לוציאן אופנהיימר, בשנת 1955

שם המשפחה בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	בעברית שם פרטי בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	שם האב שם האם	תאריך הלידה	מקום וארץ הלידה (גם באותיות לטיניות)	מקום המגורים הסבוע (גם באותיות לטיניות)	המקצוע	הנתינות לפני הכבוש הנאצי	מקומות המגורים במלחמה (גם באותיות לטיניות)	מקום המות, תוסן והנסיבות (המקום גם באותיות לטיניות)	מצב משפחתי	שם האשה ושם משפחתה לפני הנישואין	שם הבעל	שמות הילדים עד גיל 18 שנפטרו (מעל לגיל זה רישום: יד-עד מיוחד)
1. שם המשפחה בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	2. שם פרטי בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	3. שם האב שם האם	5. תאריך הלידה	6. מקום וארץ הלידה (גם באותיות לטיניות)	7. מקום המגורים הסבוע (גם באותיות לטיניות)	8. המקצוע	9. הנתינות לפני הכבוש הנאצי	10. מקומות המגורים במלחמה (גם באותיות לטיניות)	11. מקום המות, תוסן והנסיבות (המקום גם באותיות לטיניות)	12. מצב משפחתי	13. שם האשה ושם משפחתה לפני הנישואין	14. שמות הילדים עד גיל 18 שנפטרו (מעל לגיל זה רישום: יד-עד מיוחד)	
שם המשפחה בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	שם פרטי בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	שם האב שם האם	תאריך הלידה	מקום וארץ הלידה (גם באותיות לטיניות)	מקום המגורים הסבוע (גם באותיות לטיניות)	המקצוע	הנתינות לפני הכבוש הנאצי	מקומות המגורים במלחמה (גם באותיות לטיניות)	מקום המות, תוסן והנסיבות (המקום גם באותיות לטיניות)	מצב משפחתי	שם האשה ושם משפחתה לפני הנישואין	שם הבעל	שמות הילדים עד גיל 18 שנפטרו (מעל לגיל זה רישום: יד-עד מיוחד)
שם המשפחה בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	שם פרטי בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	שם האב שם האם	תאריך הלידה	מקום וארץ הלידה (גם באותיות לטיניות)	מקום המגורים הסבוע (גם באותיות לטיניות)	המקצוע	הנתינות לפני הכבוש הנאצי	מקומות המגורים במלחמה (גם באותיות לטיניות)	מקום המות, תוסן והנסיבות (המקום גם באותיות לטיניות)	מצב משפחתי	שם האשה ושם משפחתה לפני הנישואין	שם הבעל	שמות הילדים עד גיל 18 שנפטרו (מעל לגיל זה רישום: יד-עד מיוחד)

חוק זכרון השואה והגבורה - **יד ושם** תשי"ג 1953 קובץ בעמ' 8

הערך 1: את הילדים יש לרשום ב, דף-הערך של אחד ההורים אך לא יותר מפעם אחת.

אני אלוף-הצב "מר לוציאן אופנהיימר ב (כחובת מלחמה) ואל-יא, נזאר פירצ'ארי קרובת-ספרה/אמ של פולין

בבחינה/בזה בזה כי העדות שפסרתי כאן על מלשייה היא נכונה ואמתית. לפי מיטב ידיעתי הכרתה.

אני מבקשת/להעניק לג'ל אורחות-זכרון מטעם מדינת ישראל.

מקום והאריך: ואל-יא יום 18. II. 1955 תחיתת המוסד: חתיתת המוסד

לידיעת, האגף המדעי בירושלים, רחוב בני יהודה 12

הייתי בזמן הפלחמה במחנה (הסגר, עבודה, השפדה וכו') בניטו

במחנתה: בעירות וכו' ואני מוכן למסור עדות על כך.

חתימת העד: כתבתו

דף עד: אירמה שטראוס - יד ושם

שם המשפחה בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	שם פרטי בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	שם האב שם האם	תאריך הלידה	מקום וארץ הלידה (גם באותיות לטיניות)	מקום המגורים הסבוע (גם באותיות לטיניות)	המקצוע	הנתינות לפני הכבוש הנאצי	מקומות המגורים במלחמה (גם באותיות לטיניות)	מקום המות, תוסן והנסיבות (המקום גם באותיות לטיניות)	מצב משפחתי	שם האשה ושם משפחתה לפני הנישואין	שם הבעל	שמות הילדים עד גיל 18 שנפטרו (מעל לגיל זה רישום: יד-עד מיוחד)
שם המשפחה בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	שם פרטי בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	שם האב שם האם	תאריך הלידה	מקום וארץ הלידה (גם באותיות לטיניות)	מקום המגורים הסבוע (גם באותיות לטיניות)	המקצוע	הנתינות לפני הכבוש הנאצי	מקומות המגורים במלחמה (גם באותיות לטיניות)	מקום המות, תוסן והנסיבות (המקום גם באותיות לטיניות)	מצב משפחתי	שם האשה ושם משפחתה לפני הנישואין	שם הבעל	שמות הילדים עד גיל 18 שנפטרו (מעל לגיל זה רישום: יד-עד מיוחד)
שם המשפחה בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	שם פרטי בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	שם האב שם האם	תאריך הלידה	מקום וארץ הלידה (גם באותיות לטיניות)	מקום המגורים הסבוע (גם באותיות לטיניות)	המקצוע	הנתינות לפני הכבוש הנאצי	מקומות המגורים במלחמה (גם באותיות לטיניות)	מקום המות, תוסן והנסיבות (המקום גם באותיות לטיניות)	מצב משפחתי	שם האשה ושם משפחתה לפני הנישואין	שם הבעל	שמות הילדים עד גיל 18 שנפטרו (מעל לגיל זה רישום: יד-עד מיוחד)
שם המשפחה בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	שם פרטי בשם ארץ המוצא (באותיות לטיניות)	שם האב שם האם	תאריך הלידה	מקום וארץ הלידה (גם באותיות לטיניות)	מקום המגורים הסבוע (גם באותיות לטיניות)	המקצוע	הנתינות לפני הכבוש הנאצי	מקומות המגורים במלחמה (גם באותיות לטיניות)	מקום המות, תוסן והנסיבות (המקום גם באותיות לטיניות)	מצב משפחתי	שם האשה ושם משפחתה לפני הנישואין	שם הבעל	שמות הילדים עד גיל 18 שנפטרו (מעל לגיל זה רישום: יד-עד מיוחד)

חוק זכרון השואה והגבורה - **יד ושם** תשי"ג 1953 קובץ בעמ' 8

הערך 1: את הילדים יש לרשום ב, דף-הערך של אחד ההורים אך לא יותר מפעם אחת.

אני אלוף-הצב "מר לוציאן אופנהיימר ב (כחובת מלחמה) ואל-יא, נזאר פירצ'ארי קרובת-ספרה/אמ של פולין

בבחינה/בזה בזה כי העדות שפסרתי כאן על מלשייה היא נכונה ואמתית. לפי מיטב ידיעתי הכרתה.

אני מבקשת/להעניק לג'ל אורחות-זכרון מטעם מדינת ישראל.

מקום והאריך: ואל-יא יום 18. II. 1955 תחיתת המוסד: חתיתת המוסד

לידיעת, האגף המדעי בירושלים, רחוב בני יהודה 12

הייתי בזמן הפלחמה במחנה (הסגר, עבודה, השפדה וכו') בניטו

במחנתה: בעירות וכו' ואני מוכן למסור עדות על כך.

חתימת העד: כתבתו

דף עד: אלברט שטראוס - יד ושם

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנו עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

Page of Testimony דף עד

דף עד לרשום והנצחה של הנספים בשואה; נא למלא דף עבור כל נספה בנפרד, בכתב ברור ובאותיות דפוס.
Page of Testimony for commemoration of the Jews who perished during the Holocaust; please fill in a separate form for each victim, in block capitals.

Form with fields for victim details: Name (Strauss, Oppenheimer), Birth (Mannheim, 1901), Death (Auschwitz, 1942), and family information.

34956

ונתתי להם בביתו ובחומותיו יד ושם... אשר לא יכרת...
And I shall give them in My house and within My walls a memorial and a name... that shall not be cut off.

Page of Testimony דף עד

דף עד לרשום והנצחה של הנספים בשואה; נא למלא דף עבור כל נספה בנפרד, בכתב ברור ובאותיות דפוס.
Page of Testimony for commemoration of the Jews who perished during the Holocaust; please fill in a separate form for each victim, in block capitals.

Form with fields for victim details: Name (Oppenheimer, Straus), Birth (Mannheim, 1901), Death (Auschwitz, 1942), and family information.

ונתתי להם בביתו ובחומותיו יד ושם... אשר לא יכרת...
And I shall give them in My house and within My walls a memorial and a name... that shall not be cut off.

מות הוריו של יוחנן-הנס שטראוס באשוויץ

הוריו של יוחנן-הנס שטראוס, אלברט שטראוס ואירמה שטראוס לבית אופנהיימר, נשלחו למחנה אושוויץ בפולין, שם ניספו שניהם, בשנת 1942.

דפי העד שמילא בן הדוד של יוחנן, צבי אופנהיימר, בשנת 1999.

דף עד: אלברט שטראוס - יד ושם

דף עד: אירמה שטראוס - יד ושם

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנו עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

לימודים ועבודה במסגרת עליית הנוער

בשנתיים הראשונות לחייו בישראל, 1940 – 1942, למד יוחנן- הנס שטראוס בכפר-שמריהו, ואף עבד שם בנגרייה. באותו זמן התגורר אצל הדודים שלו: קארל, אחיה של אמו, ולילו אופנהיימר אשתו. לאחר מכן עבר ללמוד בבית-הספר טיץ בקיבוץ יגור, במגמת נגרות, שם למד כשנתיים, בין 1942 – 1944.

בית-הספר טיץ ביגור

בית-הספר טיץ הוקם בקיבוץ יגור בשנת 1936, על ידי ארגונים ציוניים בגרמניה בשיתוף עם עליית הנוער. הוא היה מיועד לבני נוער עולים יוצאי גרמניה, במטרה להעניק להם מקצוע לחיים ולשלבם בבניין ובחיי הארץ. בית הספר שנקרא: **בית הספר להכשרת בעלי מלאכה ביגור ע"ש לודוויג טיץ**, נקרא כך על שם ד"ר לודוויג טיץ, רופא יהודי פעיל בולט בקרב ארגוני היהודים בגרמניה. בבית הספר למדו בנים בלבד, בשתי מגמות: מסגרות ונגרות, לצד לימודים במקצועות עיוניים. במחצית הראשונה של היום למדו לימודי מקצוע כולל לימודיים מעשיים בסדנאות, ובשעות אחר-הצהריים למדו לימודים עיוניים. המורים המקצועיים בבית הספר הגיעו מחוץ לקיבוץ. ואילו מורים עיוניים, מדריכים חברתיים, ומטפלות הגיעו לרוב מיגור.

מקור: [סיפורו של בית-הספר טיץ ביגור](#)

מחזור ג' של בית הספר טיץ ביגור – יוחנן-הנס יושב בשורה הראשונה – הראשון מצד ימין

[סיפורו של בית-הספר טיץ ביגור](#)

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

לימודים במסגרת עליית הנוער

רוב התלמידים ב"טיץ", כולל יוחנן-הנס שטראוס, לנו בפנימיית בית הספר. מיעוטם היו תלמידים אקסטרניים מחיפה והסביבה. עבור חלק מהחניכים, בית הספר "טיץ" היה ביתם היחיד, שכן הקשר עם משפחתם בחו"ל נותק בשל מלחמת העולם השנייה או שמשפחתם נספתה בשואה.

7.	הרצקה אליהו	8.	ריכנטל אדולף	9.	וילינגר היינץ
10.	קליין אהרון	11.	עסיס משה	12.	מזן יצחק
13.	יעקב יוסף	14.	יעקב פאול	15.	ויסבך מנפרד
16.	מרנלנדר יצחק	17.	פלישמן הלל	18.	קראוט גדליה
19.	כהן מרדכי	20.	ברגמן פאול	21.	פוגל פנחס
22.	גולדפלד אלפרד	23.	ראדבני צבי	24.	פריסדה ראובן
25.	פינגה חנניה	26.	וויזל אפרים	27.	זיגלבאום א.
28.	לחמן בנימין	29.	גפנר דב	30.	זהבי זאב
31.	פינקלשטיין טיאו	32.	זיגפריד רינג	33.	הנס טאו
34.	ליאון מלר	35.	הנס פרופר	36.	מנדל שמעון
37.	בראון יעקב	38.	אלי סמסון	39.	אריך ניטהאוזר
40.	פטר נוימרק	41.	יוסף רינגר	42.	חיים לוי
43.	הוגו גולדשמידט	44.	יונה גרוס	45.	וולף זאב
46.	שטראוס יוחנן	47.	טישלר חנן	48.	רוזנהד צבי
49.	ארליך אורי	50.	איבנובסקי שלום	51.	ברשטיין יוסף
52.	ברנשטיין אריך	53.	וינשטיין משה	54.	וינשטיין שמעון
55.	מוזר יוסף	56.	פאטל קרל	57.	גרוס מרדכי
58.	פירדר ליאו	59.	פינק לוציאן	60.	פישהוף קורט

טוראי יוחנן הנס שטראוס ז"ל

בן אירמה ואלברט

נולד בגרמניה

בתרפ"ה, 1925

התגייס ב-1947

שרת בחטיבת גולני

יחידה: גדוד "ברק" (12)

נפל בהגנת סג'רה

בכ"ז בניסן תש"ח, 6/5/1948

במלחמת העצמאות

מקום נפילה: סג'רה

באזור הגליל

מקום קבורה: גבעתיים - נחלת יצחק

חלקה: 60, שורה: 04, קבר: 14.

לחדר נרות

בן 23 בנפלו

ההגנה

התגייסות לצי הבריטי

עם תום לימודיו, 15.9.1943, התגייס יוחנן-הנס לצי הבריטי ועבד כנגר, ככל הנראה בנמל אלכסנדריה.

התנדבות היישוב העברי לצי הבריטי

בשלהי שנת 1941 נוצר מחסור חמור בכוח אדם מקצועי ואנשי הצי הבריטי הסכימו לגייס בעלי מקצוע מיומנים בני עמים זרים שנחשבו בעלי ברית, בין היתר יהודים ארצישראליים. מפקדי הצי המלכותי הבריטי בבסיס חיפה הכירו היטב חלק מן המתנדבים הארצישראליים והתרשמו לטובה מכישוריהם בתיקון כלי שיט ובמתן שירותים כמו הפיכת סירות דיג לשולות מוקשים, ולכן הסכימו לגייס יהודים לצי הבריטי לתפקידי חוף בלבד.

לשכת הגיוס של הצי שכנה ברחוב יפו 104 בחיפה.

רוב המגויסים הופנו ללשכות הגיוס בהמלצת ארגון "ההגנה" שכוונתו הייתה לנצל את המלחמה לעיצוב כוח צבאי יהודי, וליצור אפשרות של רכישת נשק. רבים מבני היישוב יוצאי אירופה רצו לקחת חלק פעיל במלחמה ולנקום את דמם של בני משפחותיהם שנרצחו.

המגויסים שרתו ברובם במתקנים ובכלי שיט חופיים במקצועות מכונאות, מסגרות, נגרות או הנדסה ותחזוקה של אוניות.

בסיס פורט סעיד, היה מהחשובים שבבסיסי הצי, בשל היותו בפתח תעלת סואץ.

בתי המלאכה טיפלו בקשת רחבה של כלי שיט. היו אלה אוניות קיטור מכל הגדלים, כולל ספינות טורפדו וצוללות.

אנשי הצי התגוררו בבית הצי Navy House.

בסיס זה מנה 200 ימאים, מהם חמישים יהודים.

ויקיפדיה: מתנדבי היישוב לצי המלכותי הבריטי

סמל ההתנדבות של מתנדבי היישוב לצבא הבריטי

ויקיפדיה: מתנדבי היישוב לצי המלכותי הבריטי

אות ההתנדבות שהוענק למתנדבי היישוב לצבא הבריטי

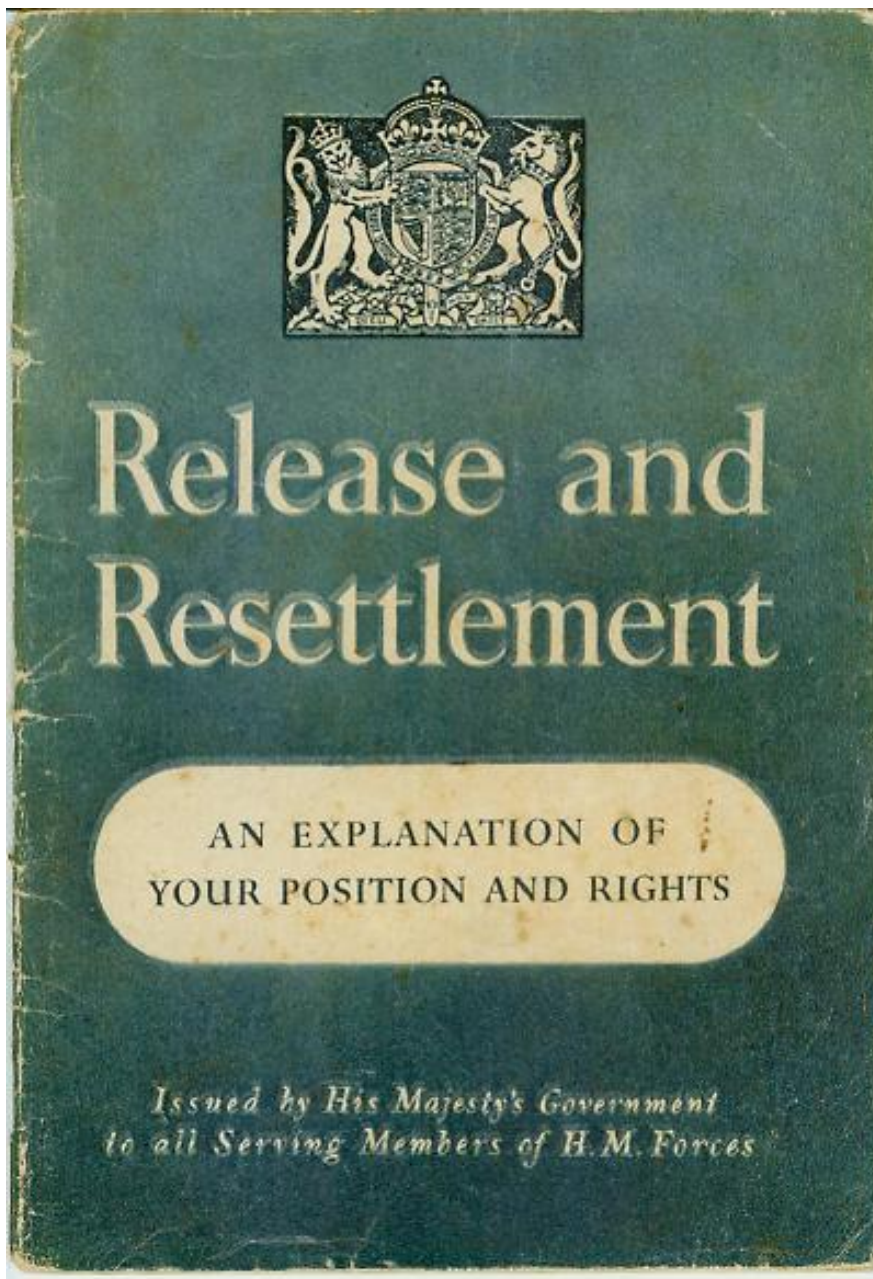
ויקיפדיה: מתנדבי היישוב לצי המלכותי הבריטי

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

שחרור מן הצבא והחיים בעיר תל-אביב

בשנת 1945 משתחרר יוחנן-הנס מן השרות בצבא הבריטי. הוא מתגורר בתל-אביב, ועובד כנגר, אצל יצרן חלקי מכונות מיוחדות, לטחנות קמח. "היה בחור שקט מאוד, מכונס בתוך עצמו, חרוץ במלאכתו ואוהב ספר. עשה את שלו בפשטות" (כדברי המשפחה).

[מתוך אתר יזכור](#)

[פנקס שחרור מן הצבא הבריטי: שחרור ושיקום - הסבר על מעמדך וזכויותיך](#)

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

הגשת בקשה לתעודת התאזרחות

במרץ 1945 מגיש יוחנן-הנס בקשה להתאזרחות. על הבקשה חתומים שני עדים:

קארל אופנהיימר - כפר שמריהו - הדוד של יוחנן, האח של אירמה. הנס וייסברון - כפר שמריהו, הנגר מהכפר שאצלו יוחנן עבד.

ממשלת פלשתינה (א"י)
מחלקת העליה וההגירה
 דבר המלך בנוגע לתינתן הפלשתינאית (א"י), 1925.
בקשה לקבלת תעודה של התאזרחות
 (כפי ש נוסדה בננוע לתינתן הפלשתינאית (א"י), 1925)

אני, שטר אדום הנס יוסף (א) שטר אדום הנס יוסף
 מס' 4/MX.595234 337
H.M.S. MOSQUITO, ALEX.

שהנני גדול מבן י"ח (ואשרי אם אשה- בלתי נשואה, אלמנה או גרושה) מבקש בזה להתאזרח בנתין פלשתינה (א"י) והנני מודיע שאם אקבל תעודת התאזרחות הנני אומר לשבת בקביעות בפלשתינה (א"י), בקבלי תעודת התאזרחות הריני מתחייב להתחזר כל מספרים או להסתפק שיחיה ברשותי ולהשבע שבועתי-אמון לממשלת פלשתינה (א"י) או למסור הקצתם באופן פומבי או בהתרה במקום זה.

אני מצהיר שגרמי בפלשתינה (א"י) תקפה של לא פחות משנתיים מותך שלש השנים שקדמו לתאריך הבקשה הזאת.

ועוד הנני מצהיר שהפרטים דלקמן בנוגע אלי הם נכונים.

1. מקום לדהי (א) כנרת (ב) כנרת (ג) כנרת
 (מקום לדהי)
 2. תאריך לדהי 30.3.1925
 3. בלתי נשוי (בלתי נשואה) נשוי (נשואה) אלמן (ה) או גרוש (ו) נשוי
 4. תינותי קדם
 5. משלח די הוא
 6. שם אשתי היא
 שם משפחתה כנקודיה היא
 מקום ותאריך לדהי היא
 נתינתה לפני הנשאה היא

מקום לדהי	תאריך לדהי	מינם	שמות הילדים

7. שמות הילדים היא

8. הנני יודע באופן אישי לשני חושבי פלשתינה (א"י) אשר ששם נקוב להלן, המוכנים לתמוך בבקשתי

(א) S.O.C.
יוסף שטר אדום

תחיתת קורך הבקשה היא

(ב) התעודה והכנסות בנלווא.
אזהרה.
 לפי סעיף 22 של דבר המלך בנוגע לתינתן הפלשתינאית 1925: "אם שיהיה ביריעתן תחילה מוכח "א"י חודש שניה נכונה בשית פנים תשוב. הית עלול ליתכנס, אם התחייב. יכנסה בקבות שיר או כלי צבית שיר תקופה של לא יותר משלושה חודשים."

* In capital letters.

* 7. Children's names	Sex	Date of birth	Place of birth
/			

d) Full names and addresses.

WARNING
 Extract from Article 22 of the Palestinian Citizenship Order, 1925: "If any person knowingly makes any false representation or any statement false in a material particular he shall be liable on conviction to imprisonment with or without hard labour for any term not exceeding three months."

8. I am personally known to the two undermentioned residents of Palestine who are prepared to support my application:

(a) Karl Oppenheimer, Kfar Shmarjaku
Hans Wisbrun, Kfar Shmarjaku

Hans Josef Straus.
Hans Josef Straus.
 Signature of applicant

I am satisfied that the applicant can converse in the Hebrew language.

Made and subscribed this 1st day of March 1945 before me.

ארכיון המדינה: בקשת התאזרחות של יוחנן-הנס שטראוס

ארכיון המדינה: חתימותיהם של קארל אופנהיימר והנס וייסברון על הבקשה להתאזרחות של יוחנן-הנס שטראוס

התגייסות והשתתפות במלחמת העצמאות

[לוחמי גדוד 12 ברק בתש"ח - בנובמבר 1947](#)

בסוף שנת 1947 התגייס יוחנן-הנס ובהמשך הסתפח לחטיבת גולני, ושירת בגדוד ברק - 12. הוא השתתף בפשיטה על הכפר ערב א-זבח שליד סג'רה. הכוח השתלט על הכפר ופוצץ כמה מבתיו, אך השתהה בהתארגנות לנסיגה. הכוחות הערביים התאוששו ופתחו בהתקפת-נגד. בעת הנסיגה הקשה נפל יוחנן-הנס.

הקרב על סג'רה ועל הכפר ערב א-זבח

המושבה העברית סג'רה (היום אילניה) הוקמה בראשית המאה ה-20 סמוך לכפר הערבי א-שג'רה כאשר גברו ההטרדות של ערביי האזור על סג'רה ועל כפר תבור מתחילת 1948, הוחלט לפעול. בלילה שבין ה-5 ל-6 במאי 1948 הסתער גדוד "ברק" (גדוד 12 של חטיבת גולני) על הכפר שג'רה, והשתלט עליו. ההתקפה נועדה להרחיק את תחושת המצור על המושבה ולפגוע בכוחות הערביים שאיימו עליה. במקביל להתקפה על שג'רה, פעלו כוחות גולני להתקפה על הכפר ערב א-זבח. המחלקה הפורצת תפסה את בתי הכפר, פוצצה מספר בתים והחלה בנסיגה. בשעה 8:30, התארגנה התקפת נגד ערבית על לוחמי ההגנה שתפסו את הכפר מכיוון מערב ומדרום. כוח האויב כלל כשתי פלוגות לוחמים, ככל הנראה מצבא ההצלה. כוח גולני ניסה לסגת לכיוון בית קשת בשטח הררי וחשוף. אולם במהלך הנסיגה ספג פגיעות קשות, יוחנן-הנס שטראוס נפל בעת הנסיגה הקשה ביום כ"ח בניסן, תש"ח - 7.5.1948.

[עמותת גולני: חטיבת גולני במלחמת העצמאות](#)

"כִּי מֵיָדִי דְבַרִי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

קבורתו והנצחתו של יוחנן-הנס שטראוס

מוזיאון גולני - האנדרטה לנופלי תש"ח, אשר חירם

גופתו של יוחנן-הנס שטראוס נמצאה למחרת יום נפילתו מאחורי סלע. הוא הובא לקבורה בכפר תבור. ביום ז' בתמוז תש"י, ב- 22.6.1950, שנתיים לאחר נפילתו, הוא הועבר למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בנחלת יצחק. הוא מונצח באנדרטאות של חטיבת גולני.

מוזיאון גולני - לזכר הלוחמים שנופלו בקרבות סג'רה בתש"ח

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכָר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

הנצחתו של יוחנן-הנס שטראוס

בכפר שמריהו מונצח יוחנן-הנס שטראוס
באנדרטה לזכר הנופלים ובגלעד לזכרם.

אנדרטה לזכר בני כפר שמריהו שנפלו במערכות ישראל

גלעד לזכר בני כפר-שמריהו שנפלו במלחמת העצמאות

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכָר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

הנצחתו של יוחנן-הנס שטראוס

בבית-קשת מונצח יוחנן-הנס שטראוס
באנדרטה לזכר לוחמים שנפלו באזור במלחמת העצמאות ובעשור הראשון למדינה

אנדרטה לזכר הנופלים באזור בית-קשת במלחמת העצמאות ובעשור הראשון למדינה

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

יוחנן-הנס שטראוס

שתי תמונות של יוחנן-הנס שטראוס שנמצאות ברשות משפחת אופנהיימר

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

יוחנן-הנס שטראוס – נצר אחרון למשפחתו

Ariane HEYMANN
née OPPENHEIMER
40, rue Jacques Hable'
67000 STRASBOURG
FRANCE
Strasbourg le 10 Octobre 2025

Je soussignée Ariane Heymann
née Oppenheimer atteste avoir connu
Johanan Strauss, fils de ma tante
Irma Strauss née Oppenheimer et
Albert Strauss.

Les parents Irma et Albert Strauss
sont morts durant la Shoah, déportés.
Johanan avait été envoyé dans
la famille en Israël (palestine) pour
y être à l'abri et il est décédé en
combattant durant la guerre de
l'indépendance le 7 Mai 1948 à 23 ans.

Il était le fils unique d'Irma
et Albert Strauss, et donc, le dernier
membre de cette branche de la famille.

Je témoigne afin de lui permettre
d'être inscrit sur le mur des soldats
tombs au combat, au Mont Herzl.

Ariane Heymann

אריאן היימן

לבית אופנהיימר

רח' ג'ק קבלי 40

שטרסבורג 67000

צרפת

10 באוקטובר, 2025, שטרסבורג

אני, אריאן היימן, החתומה מטה, לבית אופנהיימר, מאשרת שהכרתי את
יוחנן שטראוס, בן דודתי אירמה לבית אופנהיימר ואלברט שטראוס.

הוריים, אירמה ואלברט שטראוס, נספו בשואה, ויוחנן נשלח למשפחה
בישראל (פלשתינה) כדי שיהיה מוגן.

הוא נפל תוך כדי קרב במלחמת העצמאות ב-7.5.1948, בן 23, בנם היחיד
של אירמה ואלברט, וכמו כן האחרון בענף זה של המשפחה.

עדותי באה על מנת ששמו ירשם בהר הרצל על הקיר לזכר החיילים שנפלו
בקרב.

אריאן היימן

מכתבה של אריאן היימן לבית אופנהיימר, בת-דודתו של יוחנן-הנס שטראוס, בו היא מאשרת שיוחנן-הנס אופנהיימר הוא נצר אחרון למשפחתו
המקור הוא בצרפתית, בצדו נמצא תרגום לעברית. המכתב המקורי נמצא ברשות משפחת אופנהיימר.

"כִּי מֵדֵי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֵנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

יוחנן-הנס שטראוס
7.5.1948 - 30.3.1925

"פי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנו עוֹד" (ירמיהו לא, יט)